سال اول — شماره ۴۶ — اول «اصلاح اقتصاد بی» — یومیه — صفحه ۱

۲ شنبه ۳ برج ثور ۱۳۰۲ — ۶ رمضان المبارک ۱۳۴۲ (۲۳) آوریل ۱۹۲۳

مرد آزاد

صاحب امتیاز و مدیر مسئول : داور نماینده دارالشورای ملی

قیمت اعلانات

صفحه اول	سطری	۳ قران
صفحه دوم و سوم	«	۲ «
صفحه چهارم	«	۱ «

محل اداره : طهران خیابان علاء الدوله

این روزنامه بدون تقاضای کتبی برای کسی ارسال نمیشود

وجه اشتراک

داخله	سالیانه	ششماهه
خارجه	۵۵ قران	۰۰ قران

بعلاوه اجرت پست

قیمت یك نسخه ۵ شاهی است

یادداشت یومیه

اول ثور

بخت بارها از دست رس همه ما عبور کرده — منتها هنر در گرفتن آن است و غالبا در اشخاص بی هرضه این هنر نیست

زندگانی چند نفر از معروفین بیدبختی را بگیرید — دقت کنید دوست بشکافید ملتفت خواهید شد معنی بد بخت چیست :

هر کدام از این بد آفات ها صکوه باموقع خوب — با اقبال — مصادف شده اند — بخت از یك قدمی آنجا گذشته و بی وضع ها گذاشته اند که بگذرد ؛

راجع بملل نیز دارای همین عقیده باید بود ملتی که از بدبختی خود شیون می کند — قطع داشته باشد — تبلا به داود بی عرضگی است

باور ندارید — تاریخ خویش را ورق بزنید خواهید دید : بارها با مواقع خوب مواجه شده و هیچ استفاده بان نکرده ؛

ملت لایق مثل افراد با تدبیر از تصادفات خوب غفلت نمی کند که سهل است — حوادث مساعد را تهیه می بیند و بوجود می آورد :

بخت و اقبال ساختن که امر محال نیست :

ازمطالب پرت نشویم — غرض این است که در زندگانی هر فرد وملتی پیش آمد های خوب بسیار است منتها لیاقت استفاده درهمه یك میزان نیست

***

بیاد هزار و هشتصد و هفتاد میلادی است . بیسمارك از اوضاع دلتنگ است :

احتمال اتحاد بین اطریش و فرانسه و ایطالیا قوت گرفته = ممالك شمالی المان نزدولت پروس مکدر شده اند = مردم از تحمیلات نظامی نزدیك است خسته بشوند — تکلیف بودجه قشونی سال بعد معلوم نیست چه خواهد شد —

اگر اوضاع تغییر نکند زحماتی که برای ایجاد امپراطوری المان تحمل شده بهدر خواهد رفت — چه باید کرد ؟

چاره منحصر است : جنگ با فرانسه !

جنگ وطن پرستی مردم تمام نقاط المان را تحریك می کند — همه بجنگ خواهند رفت — همه پس از فتح پادشاه پروس را بامپراطوری خواهند شناخت و المان کبیر بوجود خواهد آمد

پس جنگ ضروری است

اما جنگ بدون قوت وقت و جنگی که اول فرانسه باید اقدام بان بکند اعلان جنگ از طرف پروس نتیجه معکوس خواهد داد .

اگر فرانسه اول جنگ نبود ؟ اگر نخواست اعلان مبارزه بدهد ؟ با وجود بیسمارك جائی ترس نیست

بیسمارك حوادث را پیش آورد — تولید کرد موقع مساعد فوق شد : فرانسه فریب خورد و اعلان جنگ داد — امپراطوری المان بدنیا آمد !

***

تابستان هزار و نهصد و یازده میلادی است . فرانسه و المان در سر مراکش نزدیك است دست به گریبان بشوند . ایطالیا مدت ها است مایل به طرابلس است . از این موقعی که المان و فرانسه بخود مشغولند استفاده باید کرد : جنگ با عثمانی تهیه و اعلان شد — طرابلس بدست ایطالیا افتاد !

***

پائیز هزار و نهصد و دوازده میلادی است . عنقریب جنگ ایطالیا و عثمانی تمام می شود . عقل به ممالك بالکان اجازه انتظار نمی دهد . اگر چند بی بگذرد موقع از دست خواهد رفت . عثمانی مغلوب دوباره جان می گیرد اتحاد بالکان موقع شناسی کرد جنگ در گرفت . عثمانی مغلوب شد !

***

سال هزار و نهصد و پانزده میلادی است . ملل بزرگ اروپا بجان هم افتاده اند . ملت نجیب سال ها است بانتظار این روز ها کشیده . هر وقت بی عرضگی رجال خیانت کارهای وزرای ناموسش را تسلیم سیاست خارجی کرد — جنگ بین الملل از خدا خواست . هر وقت از تجاوزات دو همسایه مقتدر شمالی و جنوبی بجان آمده — جنگ بین الملل از خدا خواست هر وقت عسکر روس طهرانش را تهدید کرد — جنگ بین الملل از خدا خواست

هر وقت سپاه عثمانی بوشهرش آمد جنگ بین الملل از خدا خواست

خدا بالاخره جنگ بین الملل را داد — و ملت نجیب بابهترین مواقع سیاسی روبرو شد .

آقای مستوفی رئیس الوزرای محبوب (ملت نجیب) است :

این وجود محترم است که باید از اوضاع جدید عالم استفاده کند . تعیین سیاست ایران با او است ! تکلیف چیست ؟ با متفقین باید کار آمد ؟ از آنها پول و اسلحه گرفت قشون ساخت = فرانسه و ایطالیا را ضامن امضای روس و انگلیس کرد دولت حسابی شد ؟

یا با عثمانی و المان و اطریش باید معاهده بست ؟ ملیون ها لیره و اسلحه بهم زد = نظام راه انداخت = قوه گرفت ؟

قابل توجه

وزارت جلیله فواید عامه و مجلس حفظ الصحه

یکی از محصولات عالی و صادرات عمده مملکت ایران محصول بادام است که سالی چند کرور تومان در بهای این محصول داخل ایران میشود و باسانی میتوان این عایدی را چند برابر کرد .

بدبختانه از اول شکوفه این درخت اهالی نادان اطراف هر شهر در صدد خرابی و اعدام آن بر می آیند و باهم چاقاله بادام هر جا از این محصول بدست بیاید چیده و بقیمت نازل میفروشند . گذشته از این ضرر مالی و تجارتی مایه ناخوشی اطفال بیچاره گشته سالی هزاران نفوس از خوردن این میوه نارس طعمه مرگ میشوند .

چون وقت شروع این ضرر و خسارت ملی است برای جلوگیری از این بنام مملکت ایران از وزارت جلیله فواید عامه و مجلس حفظ الصحه جدا تمنا داریم قدغن اکید و شدیدی بفرمایند که در حوزه طهران و سایر ولایات ایران چیدن و فروش چاقاله بادام بکلی ممنوع شود .

از ابتدای قرن نوزدهم تا کنون نام این صدمه مملکت که ایران با روسیه و انگلستان کشمکش داشته موقعی بهتر از امروز برای ملت پیش نیامده به بینیم رئیس الوزرای محبوب امروز چه خواهد کرد

چه میکند ؟ مطالعه !

چه تصمیم گرفت ؟ هیچ

وقت از دست میرود — این مرد مسئول چیست ؟ طاهر

بکدام طرف بیندازد ؟ هنوز نمی داند

موقعی که گذشته ایران چه تعبیر برد ؟ هیچ

چرا زلفداز مری جوانش خود را تقدیم هزار ها کشته داد — دعائش دل آتش زدند

چرا غرب و مرکز شرق و غربش را گرفت — بدبختی شمال و جنوبش را صرف کرد — زمینش تبدیل جنگ اجنبی ها است

***

در هیچ خرابه عالم یك همچو بی وجودی وجیه الملة نمیشود — هیچ جای دنیا اعتراض بیك چنین هیکلی را زندقه سیاسی حساب نمی کنند . این حماقت ها مخصوص به (ملت نجیب) ما است

***

این ضرری که در گذشته متوفی بایران زد — ضرری را که آنچه از وجود محترمش خواهد بود بعد (مطالعه) می کنیم

داور

علم بکر ریاضی

روز نان رو که رهرو را

نیك نزد اجانبی که بجاریخ نقل بیندازیم در غرب و مغرب بین هزار ملتی که دیده کفر نشین و نوازش خادمین بیشتر فراغت بعده قدرت و التفات و اثروت و رفاهی بهمان اندازه در و از دیاد آنها دست بجاوز و ابرت بیگانگان کوتاه تر شده — بر عکس بهر اندازه که سلطنت و شهامت و آن قوه امر شده هرج و مرج و بیچیزی و فقر بر اهالی مستولی و خارجیان مثل مرغان لاشخور از دور و نزدیك بروی آن ملت ریخته اند . در موقع شورش فرانسه اگر شورشیان بر طبقاتی که خارجه حتما را تشویق بمداخله در امور مملکتی میکردند ابقا می نمودند و آن ها را بکیفر اعمال خود نمی رساندند و فدا کاران در راه مملکت را نمی پرستیدند آیا تمیز کرده به خطرات خود نایل آیند ؟

حاشا و کلا نه فقط شاهد مقصود را در آغوش نمی کرفتند بل خود و مملکتشان اسیر خارجیان میشدند

اگر مصطفی کمال پاشا عثمانی را که برای منافع پست شخصی خود را آلت پیشرفت منظورات خارجه (در خرابی ملیون آنقوره) می ساختند دسته دسته یاران تعقیب کرد و بسابقه دوستی و ملاحظات شخصی اغماض از خیانت های آن ها می شد اگر رشته امورات را به عناصر صالحه فدا کار نمی سپرد آیا ممکن بود در مملکتی مثل اناطولی که پر از عناصر فاسده و دیوان آدم سیرت است و مملو از جاسوسان خارجه اساس سلطنت ملی بر قرار نماید از همی خیال باطل

اگر مصطفیان زغلول پاشا و همراهان او را بهیکل پرستش خود قرار نداده و

در حمایت و پیش رفت منظورات و دستورات آن ها فدا کاری نکرده و خائنین را فانی و سست عنصر و جبونها را از تکفل مهام جمهور دور نمی زدند آیا ممکن بود موفق بر تحصیل استقلالی که دارند بشوند و خود را در انظار دول عالم حتی خود انگلیس ها محترم کنند و صاحب رشد نشان بدهند؟

اگر یونانیان از وزرای سست عنصر مذبذب خود رایك دفعه آزاد نمی کردند و آنها را مایه عبرت سست عنصران دیگر نمی نمودند آیا همین قدر اثر قدرت و اتفاق و فداکاری امروز هم در مملکشان باقی میماند؟ ابدا و بملا ...

ایرانی قوه تعقل و حافظه دارد!

در ایران بخصوص از شروع مشروطیت این دو قاعده اساس پناه و حفاظت و ترقی و سعادت مملکتی بکلی از هم فرو ریخته همین قدر که یك نظر اجمالی باوضاع ایران پس از جنس مشروطه طلبی بیفکنیم می بینیم که عناصر فاسده بواسطه تشبث بانام وسایل تا متروع در راه خود پرستی و نیل بامال شانی از هیچ نیافت و مدت مملکت در خارجه و فاجعه خود داری نکرده

و این اشخاص بکفر اعمال خود فریبنده و مورد باز خواست نشدند که سهل است همه مدارج عالیه رسیده و از وجوه دولت و ملت بشمار آمده اند

اما از طرف دیگر عناصر صالحه چون اتفاقی جز اولیای ملت و دولت نداشته و جز خدمت و حفظ صالح مملکت و ترقیات خود متوسل بهیچ وسیله دیگر نبوده آنها هم مخذول و منکوب و در گوشه و کنار مجبور و ناچیز شده اند

و اگر سست عنصر بوده اند از جامعه اوضاع مملکت عاجز بوده اند راه پیش گرفت فورا از وجوه حساب آمده اند

هر جا کسی که بیشتر جرایی و فساد بار آورده و جلوه ولی مردم را بیشتر معرض هیاهو و همه حاضر و ناله مردم از ظلم های آنها بلند تر بر خواستند جلب محبوبیت خارجه ها را بیشتر فراهم آورده محبوب حکومتش را بهتر بوزیرانی اه انقلاب شده و مردم را از دولت ایران بیشتر بیزار کرده بز استخوان و عضلاتش افزوده شده و بحکومت و ایالات بالا نری نامزدی کرده اند

فرضا هم اگر از کثرت ضجه و ناله اهالی موقتا بمرکز احضار شده فورا باز صدر است — داخل مجلس می شود — مشغول شعبده بازی و دسته بندی می کنند و هوچی باطراف می اندازد و زود طیب و طاهر کشته همینکه حکومت و کار مهم نوین پیش آمد رؤسای ملت اورا با استیخوان نر و قابل نر شمرده و تمام اعمالش را فراموش کرده با تزیید قدرت و شئونات آن شغل و از وجوه و صاحب استخوان بقلم نیامده بحکومت بزرگ و انجام شغل مهمی خواسته اند فاموش کنند فریاد عالی و دانی ملت بفلك اثیر رسیده و از کجروی و دون نوازی کردن شعرا مشتری هیاهو صاحبه و در مجالس خوانده اند!

یا مثلا هر شخص باشاره و توصیه مترجم سفارتی — یا طلطه و شارلاتانی یا بواسطه کثرت بی عرضگی و جبن (که صفات اشخاص سالم است) به وزارتی رسیده مدتی بیشتر بر مملکت صدمت وارده آورده عاجز می در انظار بالایر و والا نر گردیده هر رئیس الوزرائی که خواسته است کابینه تشکیل بدهد این آقا سزد وزرای آینده بوده و اگر رئیس الوزرائی بر حسب اتفاقی یا مسلك خواهی آن شخص را که از آن نیرنگها عاری و حلیه وطن پرستی را بی بهره و بی حسی و بیتالات قلب داشته برای عقوبت مرکابینه بزبان آورده آنش بنهاد صف شاولاطان ها افتاده خوف تمام فضای آنوزار نشانه که آنشخص بدان نامزد شده فرو گرفته خوجها در هیجان و صدمت عقاید جامه در تك و پو افتاده و چرخهای آبتریك بجنبش آمده خارجیه ها راه متوحش کرده فورا معاهدات آنها رابهم جنین انتخابی مزید بر بطل کرده انقلاب بجارهٔ رئیس الوزراء را از کفته پشیمان و مجبور به (متجانس) ساختن کابینه!

شاهد صادق نرازهمه این نسبت که در عرض چند سال مشروطیت در جریکو و صف بازیکران باتیك ایران تغییری دیده نشده اگر هم تغییری بوده توجه های همان بازیکران بوده اند که دول های بزرگ بهم زده اند اگر معدودی هم از خارج داخل شده است از آن جنس وضع بکلی خارج نبوده اند مهم اگر یك دو نفر ناچیز در میان آنها بهم رسیده موقتی بوده اخود بخود ناچیز شده اگر هم مانده ناچیز خواهند شد!!!

یا مثلا اگر کسی در بین نمایندگان ایران در خارجه مملکت پرست و در جاده حفظ صالح و منافع مملکتی قدم زده و سر بخارجی نگذارده یا نعوذ بالله بواسطه اقداماتش در دفاع از حقوق مملکتی طرف بی لطفی خارجه ها شده بیمزه و مهمل و موقع نشناس بقلم آمده بدست همان رؤسای دولت و ملت خود در بی و ذلیل کشته است!!!

آیا اگر باسور نمام حوادیش جلب قلوب خارجه ها بوده و از حفظ صالح مملکتی بطی اغماض کرده یا فساد اخلاقی بیشتر بوده روز بسلطنت ایران وراء فرقه بین ایرانیان را فاها آموخته و بیگانگی و تمایلات خارجیه ها را برای خود مهام ساخته است و حرمتی در انظار تمام طبقات ایرانیان بهم زده اقلا طرف نوازی کرده و دون نوازی ایرانیان را ... نمایند؟

این مثل مملکتی که بجای کیفر و تنبیه خائنین نوازش و احترام و ارتقاء مقام یابند وجبانات و بی حسی و بیتالات و عقاید واهیه وجبن باین درجه فرمان روا باشد هر صدمتی که جنین ملتی بخورد از خودش خورده و همین جبن ملتی خود آن ملت است و بس!! زیرا تمام خطورات متوجه جهان خارجه را خود ملت انجام و وسایل بیشتر مصالح خود نوابد آنها را خود ملت فراهم می آورد و موجبات تمام فقر و بدبختی و ضعف خود را خود ملت تهیه می بیند

باقیه بقیه دارد

مدرسه صنعتی

= ۲ =

در مقاله قبل لزوم تاسیس مدرسه صنعتی را در ایران خاطر نشان کردیم. بعضی می پرسند مگر مدارس صنعتی با مدارس معمولی چه فرق دارند؟

فرق واختلاف در این جا است که ۱ — مواد نظری که در مدارس صنعتی تدریس میشود برای ازدیاد کمالات محصل نیست — برای اینست که محصل استعمال آنها را درصنعت و در عمل باو آموخته و نتایج مادی آنها را باو ارائه دهند. فلان قضیه هندسه را که برایش ثابت کردند فورا نشان دهند در منافع و صرف چگونه از آن استفاده میکنند.

۲ — در مدارس صنعتی قسمت مهمی از وقت صرف عملیات و تجربیات در کارخانه ولابراتوار و مغازه های تجارتی میشود و حال آنکه در پروگرام مدارس معمولی این قسمت موجود نیست یا اگر باشد غیر قابل ملاحظه است.

۳ — دستور مدارس صنعتی بر حسب ناحیه تغییر کلیه صنعتی که آموخته میشود مطابق احتیاجات محل است. اگر در اروپا مدارس عالی صنعتی را باتمام رسانیده اند در تهران بیکار و بلا تکلیف اند یا اشتغال بامری دارند که ازمدارس تخصص آنها خارج است.

از مدارسه صنعتی عالی که فعلا مرکز تکنیکال ... مدرسه متوسطه و ابتدائی ... میباشد اعلم نمایند که این صورت را با دست و بازوی خود بمعرض عمل بگذارد باید در مدارس صنعتی ابتدائی تحصیل کرده باشد.

ولی بین آن مهندس عالم — واین کارگر فهمیده — یك پرتگاه موجود است: که عمل مشاهده می کنید که یك نفر لازم است نقشه و طرح مهندس درجه اول را بفهمد و در هنگام کار مواظب اجرای آن باشد؟

این شخص کار فرما است که مدارس متوسطه صنعتی تربیت او را بر عهده میگیرند.

اتومبیل های غیر مهم ... ساختن راه در جلگه پایهای خانه های کوچك — یا اداره کردن کارخانجات کم وسعت — خود کار فرما میتواند وظیفه مهندس عالی رتبه را نیز انجام دهد.

کدام یك از این مدارس برای ایران امروز لازم است؟

امروز ما مطالبه حضور کار خانه و صنایع بزرگ داریم — زمامداران ما هم در صدد تهیه و آوردن آن هستند پس خط ... عالی صنعتی را تعقیب کنند. ما فعلا مدارس عالی صنعتی را باتمام رسانیده اند در تهران بیکار و بلا تکلیف اند یا اشتغال بامری دارند که از تخصص آنها خارج است.

از مدارسه صنعتی عالی که فعلا مرکز تکنیکال ... مدرسه متوسطه و ابتدائی ... میباشد اعلم

دار الشورای ملی

خلاصه مذاکرات مجلس

بتاریخ لیله یك شنبه ۴ ثور ۱۳۰۸

مجلس ... ربع از شب گذشته ریاست آقای مؤتمن الملك تشکیل و صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد.

آقای رئیس اظهار داشتند که آقای سلیمان میرزا که مریض بوده نیست روز مرخصی خواسته اند باید رای گرفته شود اجازه رای ... تصویب شد.

آقای رئیس. قانون شورای دولتی از ماده ۳۳ طرح است ...

آقای حایری زاده اظهار داشتند که شورای دولتی عجالتا چندان مهم نیست و بودجه ادارات دولتی و قانون معیتی و قانون انجمن های ایالتی مهم تر است وخوب است آن ها را جلو بیندازید.

آقای رئیس اظهار داشتند که لایحه معیتی را باید از طرف کمیسیون مالیه دفاع شود. کمیسیون کجا است؟ اول باید کمیسیون تشکیل شود (صحیح است)

لایحه دیگر پیشنهاد کنید.

آقای حاج شیخ اسد الله عقیده داشتند که مطابق دستور رفتار شود و این قدر وقت مجلس تلف نشود.

شاهزاده نصرت الدوله اظهار داشتند اغلب این لوایح که برای طرح پیشنهاد می شود کمیسیون های آن باید تشکیل شود تا در مجلس مدافع داشته باشد.

آقای حایری زاده اظهار داشتند کمیسیون ها باید قبل از جلسه تشکیل شود و تا بحال تشکیل نشده. پیشنهاد و تصمیم که انتخاب کمیسیون ها را بدهد.

آقای عدل شورای دولتی تردید باتمام رسانیده اند در جلسه شورای دولتی طرح شده صحیح نیست که یك مجلس ... تشکیل کمیسیون ... در صورتیکه ... تعطیل ... است پیشنهاد آقای حایری زاده قرائت شود.

آقای حایری زاده. چون ... رفع اغراض ... آن ... بیان نموده و قرار شد که لایحه دیگر در اداره حکومتی حاضر شده یك نظر ساده نظار را انتخاب نمایند.

آقای معاون المالیات

آقای نوحمان المولیات از طرف وزارت مالیه بسمت معاونت کل اداره مالیات مستقیم مصوب شده و دو روز است مشغول کار شده اند.

مطرح انتخابات ... جارح انتخابات قرمین از طرف وزارت مالیه حواله بادارهٔ مالیه صادر گردید که بخدمت مالیه قسم حواله صادر گردید که بخدمت مجارح انتخابات بحکومت آنجا ... بموجب دستور ... از آذربایجان ... رسیده است سیصد نفر از سارقین باوج ... به اداره ... تهران ... آنها فراهم شود.

لبالی ماه مبارك چراغ ها را تا سحر روشن نگاه دارند.

آقای رئیس فردا نوشته خواهد شد.

دستور جلسه راپورت کمیسیون بودجه راجع به بودجه مملکتی مجلس مقارن نصف شب ختم شد.

اخبار شهری

ملاقات در دربار

شب یکشنبه بموجب وقتی که قبلا معین شده بود سه ساعت قبل از شب گذشته آقای سردار عبد العزیز خان نماینده دولت افغانستان بدربار آمده عبدالی با آقای رئیس الوزراء مشغول مذاکرات بودند.

لایحه تشکیل انجمنهای ایالتی

عصر روز گذشته کمیسیون داخله در مجلس شورای ملی تشکیل گردید و لایحه تشکیل انجمن های ایالتی وولایتی طرح مذاکره شد. کمیسیون از آقایان حایری زاده اظهار داشتند کمیسیون ها باید قبل از جلسه تشکیل شود و تا بحال تشکیل نشده. پیشنهاد و تصمیم که انتخاب کمیسیون ها را بدهد قبل از جلسه تشکیل شود. پیشنهاد آقای حایری زاده قرائت شود.

آقای حایری زاده. چون ... رفع اغراض ... آن ... بیان نموده و قرار شد که لایحه دیگر در اداره حکومتی حاضر شده یك نظر ساده نظار را انتخاب نمایند.

آقای معاون المالیات

آقای نوحمان المولیات از طرف وزارت مالیه بسمت معاونت کل اداره مالیات مستقیم مصوب شده و دو روز است مشغول کار شده اند.

مطرح انتخابات ... جارح انتخابات قرمین از طرف وزارت مالیه حواله بادارهٔ مالیه صادر گردید که بخدمت مالیه قسم حواله صادر گردید که بخدمت مجارح انتخابات بحکومت آنجا ... بموجب دستور ... از آذربایجان ... رسیده است سیصد نفر از سارقین باوج ... به اداره ... تهران ... آنها فراهم شود.

آنجا و یك قسمت قشون از شمیرام و با آنها مشغول زدو خورد شده پس از جنك سختی اشرار متواری شده اند نظامیان هشت نفر اسیر از آنها گرفته هفده نفر از اشرار هم مقتول و زخمی شده اند از طرف نظامیان دو نفر زخمی و سه رأس اسب نیز خورده مقدار شتر و گوسفند هم از اشرار گرفته اند.

مدرسهٔ خیریه سعادت

روز چهارشنبه ... از شهر رسیده است رئیس گمرك آنجا و ... اعانه جهت مدرسه خیریه سعادت از نمود و ... جمع آوری اعانه شده است که پس از جمع آوری بمصارف لازمه مدرسه برسانند.

مخارج مقصرین

نظر باینکه در بودجه جدید وزارت عدلیه مخارج جلب مقصرین و متهمینکه طرف خصومت ندا زنده پیش بینی نشده از طرف وزارت عدلیه بوزارتین داخله و مالیه مراجعه شده است که باجلب مقصرین و متهمین بی طرف را که وزارت عدلیه بمرکز احضار و جلب مینمایند بر وزارت داخله عهده دار شود و یا وزارت مالیه کمافی السابق اعتبار این قبیل مخارج را وزارت عدلیه را صورت نماید.

انتخابات از حکومت

از اداره عدلیه قبول وزارت عدلیه شکایت میکنند که حکومت علاوه بر مداخلاتی که در امورات حقوقی می نماید از قبول مراسلات و پذیرفتن در خواست های عدلیه خودداری مینماید لذا بوسیله وزارت داخله امر مقرر شود که در اجرای تقاضاهای عدلیه اداره حکومتی کوتاهی ننمایند.

تقاضا ... از مسیو ... بموجب دستور ... از طرف ... وزارت ... مالیه ارسال شده اعانه ... از مسیو ... کذشته ... بودجه مدارس از ... آخر ... اظهار داشته است ... از ... مدارس ... کذشته ... جون دوماه ... آخر ... چهارم نمانده بودجه معارف را ... از صوب ... آنها فراهم شود.

راجع به بودجه مدارس همانطور که همه جای عالم معمول است باید تا آخر سال تحصیلی یعنی تا اواخر دلو ... مطابق بودجه مصوب سنه ماضیه پرداخت.

ولی در هر حال تکلیف این مسئله باید از طرف مجلس شورای ملی معین شود و ما امیدواریم آقایان نمایندگان محترم در این باب با حداکثر مساعی مبذول دارند که رفاهیت مربیان اطفال ما زود تر فراهم شود.

اخبار داخله

انتخاب انجمن نظار

شیراز بر چهار شنبه ۲۹ حمل موجب فرمان همیونی و امر ریاست وزراء عظام از طرف ایالت اعلان انتخابات در شهر منتشر گردید و بولایات هم تلگرافا مخابره شد که منتشر نمایند از طرف ایالت برای تشکیل انجمن نظار آقایان ذیل دعوت شده اند:

حاجی آقای شیرازی ... حاجی غلامعلی بهبهانی میرزا صادق ... معارف — آقا علی ... نمایندگان ... میرزا آقای لواف این آقایان قرار ... اند که از وزارتین برج ... و ... و ... خود را حین ... وظایف قانونی خود رفتار نمایند.

سرقت

... — دو ... مکان ... وجود ... اشیاء دیگر سرقت نموده ... از قرار مذکور دارو که مسئول تنی از ارباب ... بجار التزام سپرده است حکومت ... تحقیق و کشف قضیه میباشد. چند روز ... کرد چهار ... است ... روز قبل بهم ... آحداث ...

تشکیل انجمن نظار

... وزارت ... داخله در ... تشکیل گردیده آقای حاجی اعتضاد الاسلام بریاست و آقایان ... الاسلام و حاجی فخر الاسلام بسمت ... کری

سر تنك بلور

(از عملیات آرسن لوپن)

امروز بیست سال است که من ... را دوست میدارم و تو تنها زنی هستی که در مدت عمر خود دوست داشته ام ... بمن دشنام بده ... بدیگر ... اما مرا نا امید مکن ... من دیگر نمی توانم یك ماه دیگر انتظار بکشم ... بیست سال انتظار کافی است ...

آنوقت با کمال جارت دست بسوی او دراز کرد ولی (کلاریس) خود را عقب کشید و کمیل مجلس با کمال غضب گفت: بازهم امتناع داری جلاد از کشتن بیوت امتناع نخواهد داشت چهل ساعت دیگر (زیلیر) کشته میشود دوست فکر کن. باغی کری فائده ندارد بیوت را از مرك نجات بده ... تو الساعه راضی بودی کذن می شوی و مرا بشوهری بپذیری ... (کلاریس) اجازه بده...

مادام (مرزی) دیگر او را از خود دور نمود و بازوهای نا توانش برای اظهار امتناع حرکتی نکردند. دوبرك، زیر لب می گفت

پیرزن را خلاص کن... جلو ساعت دیگر او را بدست جلاد میدهند ... کلاریس کلاریس من او را نجات می دهم... مطمئن باش ... کلاریس... جان و مال من در دست تو است.

(کلاریس) بکلی تسلیم شده بود. لبهای خشن (دوبرك) به لب های نازك کی نزدیك می شد آن مادر بیچاره خود را فدای پسر می نمود جز این هم چاره ای نداشت ... بیچاره چند ثانیه بر هم کشاشته بود که آن صورت منحوس را نه بیند و زیر لب می گفت ... پسرم ... بیچاره ام ...

چندین ثانیه گذشت باك یك دقیقه سپری شد (دوبرك) لب بر لب او نهاده کلاریس چون چیزی که دیدهای صورت شهوت آمیزی که کمان میکرد. در مقابل خود خواهد دید چشمش به یك شیمای بی حرکت و مبهوتی افتاد که از زیر عینك سیاه به مکان مخصوصی نگاه میکرد.

کلاریس، دو بگردانید تا کمان قوالوله زو لور را دید که بطرف (دوبرك) دراز شده است.

(دوبرك) رنك پررو نداشت مثل مجسمه خشك شده بود در همان لحظه یکنفر از ... او را برزمین زد و یك قطعه پنبه را روی صورتش گذاشته فشار داد بلافاصله بوی (کلوروفرم) به تمام رسید.

(کلاریس) بیهوش (نیکل) را شناخت. لوپن فریاد میکرد: (کروتیارد) (بال لو) بیائید! اورا گرفتم زود دست و پایش را ببندید!

فی الحقیقه (دوبرك) حیرتی نمی کرد و مثل مردهٔ افتاده بود (کلوروفرم) کار خود را کرد.

(کروتیارد) و (بال لو) اورا روی پاچهای افکنده دست و پایش را محکم بستند.

لوپن مثل دیوانه ها میانه اطاق بالا و پائین میجست و بخیال خودش میرقصید و این جملات مقطع را به آواز میخواند: رقص محبوس... خوشحالی روی نعش نمایندهٔ ملت!... فریان تو (کلورفرم)!... دارام دارام... زیم بام بوم! زیم بام بوم...

خوشحالی و سروری که از چندی قبل بواسطه عدم موفقیت در عملیاتش او را ترك کرده بود یکمرتبه بروز کرده و بصورت خنده از دهانش بیرون ریخت طبیعتی اوطاق از جنك های او در شرف خراب شدن بود.

مختصر بیش از این که مدتی ... خسته شد با کمال تکبر نزدیك (دوبرك) آمده یك پای خود را روی سینه او نهاد و گفت: عجب پرده زیبائی است! فرشته زمدنوی و بوقتی و نجور را زیر پا گذاشته است؟

این پرده اذ آنچه لوپن پیش خود خیال می کرد قشنگتر بود چون که هنوز از صورت مبهوت (نیکل) ساختگی خارج نشده و آن زدنیك و عینك کسدائی را از خود دور نکرده بود از لباسهای این پرده مضحك بسم محزونی بر لبان مادام (مرزی) نقش بست و این اول تبسمی بود که از جنبه ماه این طرف در لبان او دیده میشد ولی بزودی همان حالت عموم او لبه عود کرده گفت: خواهش میکنم که (زیلیر) را فراموش نکنید.

مثل خواهر در آغوش میکشد ...

آنوقت زانو بر زمین زده گفت: خانم مرا ببخشید! این حرکات از روی خوشحالی بود بعد از جا برخاسته و گفت. خانم، شما نجات پسرتان را طالب هستید؟ غیر از این است خوب خانم. من افتخار دارم که مژده خلاصی او را بشما بدهم. حکم اعدام او لغو و بزحمات شاقه مبدل خواهد شد. آنوقت دیگر نجات دادنش آسان است. آه! (دوبرك) واقعا تو عجب آدم خوبی هستی! باید از تو متشکر باشیم. آری تو مرا مسخره میکردی و میگفتی که از این لوپن بیچاره کاری ساخته نیست، در صورتی که همان لوپن بیچاره پشت در کلمات تراکوش میداد. حالا بگو به بینم کاری از من ساخته هست یا نه؟... کمان میکنم خیلی خسته باشی اجازه بده یك چیز بتو تعارف کنم!

آنوقت یکی از جیق هائی را که روی بخاری گذاشته بودند، برداشته و به دو لب (دوبرك) نزدیك نموده گفت: بکش، بکش پیره مرد! آه، حق با تست، من فراموش کرده ام، چیق را چاق کنم! لوپن تو کجا است، آن لوپن (مادلاین) مصومت را کجا گذاشت ای؟...

آه! پیدا کردم...

از روی بخاری یك پاکت زرد رنگی را برداشت و باندول آن را پاره کرده گفت: این لوپن مخصوصی آقا است! درست تماشا کنید، خیلی دیدنی است! جلد خوب است که انسان آسان است. آه! (دوبرك) واقعا تو عجب حرکات من دقت کنید عالم آشکار هیچ چیزی در دستهایم نیست جیب هایم را به بینید که کلاشا خالی هستند...

آنوقت پاکت را باز کرده عقل خفه بازی که با کمال متانت در مقابل جمعیت بازی میکند دستها را بالا زده تبسمی نموده بادو انگشت از میانه آن یك شیشی درخشنده ای را بیرون کشید و به

(لوپن) بطرف او دویده با کمال مهربانی گونه هایش را بوسید و گفت: بگیر، اینها بوسهای یکمرد نجیبی هستند که در عوض (دوبرك) را

(کلاریس) بی اختیار نوبادی زد سرتنك بلور پیدا شد!

مادر پیچاره خود را بروی لوپن انداخته سرتنك را قاپید نفس زنان گفت: همین است همین است این خط را به بینید که چگونه قسمت طلائی را از قسمت دیگر جدا کرده. همین است ... آه خدایا من دیگر قوت ندارم ...

(کلاریس) بقسمی بیتابی که لوپن مجبور شد برای تماشا سرتنك را از او بگیرد در میان سرتنك سوراخی بود در آنجا یك گلوله کوچك کاغذ دیده میشد.

لوپن، آهسته با صدائی لرزان گفت: همین است! صورت کرانبهائی بیست و هفت نفر همین است ...

مدتی بسکوت گذشت هنر چهار نفر قلبها شان می طپید و آنها آنرا نمیدانستند.

(کلاریس) گفت: خواهش میکنم ... خواهش میکنم ...

لوپن گلوله کاغذ را باز کرده روی آن اسامی مختلفی نوشته شده بود:

بیست و هفت اسم در روی آن خوانده میشد بیست و هفت نفر از قبیل (ورانکلاد) (دا ابوفکس) (لابیاش) (ویکتورین مرزی) و غیره را محکوم به مرك میکرد.

زیر آن هم امضای نمایندهٔ کانسال فرانسه (دو دریا) با خط طرح میفرخشید.

لوپن نظری بساعت خود انداخت و گفت یکساعت و ربع کم است مادرت بیست دقیقه وقت داریم پس به نشیمن و نهار کاملی بخوریم.

(کلاریس) که فکر پسر از سرش بیرون نمیرفت گفت: دوست ملتفت باشید تمنا وقت بگذرد!

ولی لوپن در جواب او فقط گفت: از کرسنگی نزدیك است بمیرم.

آنوقت مقابل میزنشسته یك قسمت بزرك از گوشت بره دارد

انتخاب شدند اعلان انتخابات فردا منتشر خواهد شد.

ورود و حرکت

ایوان کی امروز سردار اسعد والی ایالت خراسان وارد شده شب را توقف نمودند فردا صبح بطرف خراسان حرکت خواهند نمود.

اخبار خارجه

ناحیه روهر

لندن — از قراریکه اطلاع میدهند اخیرا اختلافات مهمی بین فرانسه و بلژیك در سر مسئله روهر ایجاد گردیده است ارباب صناعت بلژیك شکایت میکنند که از اشغال ناحیه روهر ضرری بتجارت بلژیك متوجه میگردد (ب ۰ م)

برلن — محاکمه نظامی فرانسه در روز دو نفر از کارگران معادن ذغال سنك را به جرم کار شکنی محکوم بده سال اعمال شاقه نمود (ب ۰ م)

برلن — هیجان بین بیکاران موالکیم روز بروز ادامه دارد بیکاران اسن با شرکت اشخاص دوازده نفر نمایشاتی دادند (ب ۰ م)

صلح با عثمانی

استانبول — عصمت پاشا و سایر نمایندگان ترك بسمت لوزان حرکت کردند (ر)

مشرق

مسکو — کنگره حزب کمونیست رفیق زینوفیف در خانه نظامی که راجع بماموریت کمیته اجرائیه ایراد نمود متذکر شد که در مسائل سیاست بین المللی عموم نمایندگان متفق العقیده و دارای وحدت نظر میباشند ضمنا با اشاره باینکه مملکت حتما احیا خواهد شد بر غلبه تمایلات کراسین که اقتصادیات با سائر مقاصد حزب طرف مقابل واقع شود اظهار عقیده نمود.

بعد کنگره قطعنامه مبنی بر تمجید خط مشی کمیته اجرائیه و تایید تغییر ناپذیر بودن انحصار تجارت خارجی و لزوم صادرات غله و دعوت بتقویت اتحاد رنجبران با دهاقین و توجه بیشتر بمسائل اقتصادی و تنظیم اداره تفتیش کارگران و دهاقین در ابتدای نزدیکی با عناصر حزبی و استحکام قشون سرخ و از نظر نراندن خطر مداخله نظامی که ممکن است از طرف کینه ورز ترین عناصر امپریالیستی بعمل آید تصویب نمود بعد لایحه رفیق بوخارین راجع به بین الملل کمونیست بدون مناقشات تصویب گردید.

قطعنامه مصوبه اقدامات نمایندگان روسی کمیته اجرائیه بین الملل کمونیست را تمجید نمود و به بین الملل کمونیست اظهار میدارد که فرقه روسی باید با تمام قوا با احزاب سائر ممالك و مبارزه ان ها بر علیه ارتجاع مساعدت نموده و این مسئله را از وظائف خود محسوب بدارد (ب م)

مسکو — خلیفه آنطونین در مصاحبه با یکی از کارکنان روزنامه ایزوستیا اظهار اطمینان نموده که جامعه روحانیت خلیفه نیخون را محکوم خواهد ساخت و بنظر مشار الیه حد مجازاتی که محکمه تعیین خواهد نمود قبلا در محاکمه نیلیاکت تعیین گردیده است

خلیفه ارتودکسی نماینده اتحاد کلیسای قدیم حواریون و خلیفه کراسینتکن نماینده دیگر اظهار داشتند که بنظر آنها از نقطه نظر روحانیت خلیفه نیخون مستوجب شدید ترین مجازات روحانی که سلب مقام از او باشد بوده و ضمنا متذکر شدند که روحانیون قبل دارند از عملیات قصد انقلابی نیخون محصور باشند (ب ۰ م)

خارکف — کلر کو متخصص مالیه بلژیکی که از طرف هفتاد و سه عده بلژیکی خدمت نمایندگی دارد وارد خارکف گردید و مقصود مشار الیه استقرار مناسبات عادی اقتصادی بین بلژیك و اوکرانیا می باشد عده از سرمایه داران فرانسه در ماموریت کلر کو علاقمند می باشند

خارکف ۱۹ — مشتری اسهام قرضه طلا زیاد شده از ابتدای اعلان قرضه تا کنون در اوکرانیا متجاوز از یك ملیون منات اسهام فروخته شده است (ب ۰ م)

کریستانیا — مناسبات بین کارگران و کارفرمایان فروز رو بتنه تیره گی گذارده انتظار میرود که اعتصاب عمومی اعلان شود از قراری که جرائد کارگران اشعار می دارند جماعت بورژوازی بطور مخفیانه تشکیلات رزمی فاشیست ها را بر علیه حزب کارگر تشکیل میدهند (ب ۰ م)

برلن — هیئت نمایندگان شورای مسکو که وارد برلن گردید از طرف رئیس بلدیه پذیرائی بعمل آمده اعضای هیئت رئیس بلدیه را بمسافرت بمسکو دعوت کردند (ب ۰ م)

نیویورك — حسب الامر وزیر مشاغل جم لارکین لیدر کارگران ایرلاند که درچندی قبل مستخلص شده بود از امریکا تبعید گردید (ب ۰ م)

تلگراف واصل از رم چنین حاکی است که در نتیجه شکسته شدن قطارها در طول سرحدات بلژیك تحقیقاتی بعمل آمده و معلوم شده است که دست جات مخصوصی از آلمانها که دارای تشکیلات معین هستند و مرکز آنها در برلن است باینکار مبادرت میورزند (ر)

تلگراف واصل از رم چنین حاکی است که استعفای وزیر مشاغل ایطالیا و سایرین اولین اشکالی است که حکومت فاشیست ها و هیئت دولت موسولینی مواجه با آن گشته و علت آن حدوث اختلاف بین کنگره کاتولیك و فاشیست ها در مسئله امپریالیسم می باشد (ر)

برو کسل — نظر بانکه چند عدد بمب راه آهنی که حامل دور وزیر جنك بلژیك بوده و بین هونتال واکس لاشاپل حرکت میکرد افکنده شده تصور میرفت برای سوء قصد بسمت مشار الیه بوده است مامورعالی متنفین مقیم اراضی رن اعضا وعمال راه آهن آلمانی را خارج کرده است پس از احتراق بمب در تاریکی شلیك تفنك بین قوای نظامی و مهاجمین که به جنگل متواری شده بودند بعمل آمد چند نفر از مظنونین بعد دستگیر شدند دستگیر شدگان حامل مکوله هائی بودند که چند روز آذوقه در آن داشتند (ر)

برلن — اخبار اضطراب آمیزی راجع بعملیات مابون باویر) واصل شده است اینده سته اسم خود را (ریش فلاك) گذارده و اخیرا نمایش در مقابل بودندرف دادند چند نفر از عمال نشوانی المان نیز در نمایش شرکت داشتند وزیر عدلیه باویر بسمت برلن حرکت کرده است تا تقاضا کند بواسطه دستگیری دوسای ملیون بیش از این بر غضب و حرارت ملیون باویر نیفزایند (ر)

مطبوعات خارجه

عثمانی و جامعه ملل

با اینکه مسئله عثمانی بنظر می آید بصلح و سلامت تمام شود معهذا وجود دخالت شدید روسها و عدم رضایت آن ها راجع بیك مسئله که منافع دولت آنقوره در آن کاملا رعایت شده ولی بهیچوجه بدو مسکو نمیخورد ما میبینیم که اشکالات بسیار دشوار راجع به مسئله حفظ حقوق اقلیت بکمتر به عرض اقدام می نماید.

حفظ کاپی تولاسیون دیگر موضوع بحث نیست این رژیم کهنه قضائی و ضد اقتصادی دورهٔ خود را پیموده و زمانش کاملا گذشته است حالا مذاکره در سر حفظ حقوق اقلیت عیسوی است در خاك عثمانی و تحصیل تضمیناتی است برای آنها تا عقیده و مواعید میهمانه نمایندگان کمالیون در این موضوع چه باشد.

حالت روحیه ملیون عثمانی را باید فهمید تا بتوان در این موضوع قضاوت نمود. عثمانیها اقلیت عیسوی را علت تمام بدبختیهای مملکت خود میدانند نه فقط تجار خارجی مقیم خاك عثمانی را مسئول قسمتی از خرابکاری و فساد تجارت بومی میشمارند — بلکه مهاجرین اجنبی را که در واقع تشکیل ممالکی در مملکت عثمانی داده اند علت عمده و جهت اصلی کلیه تهاجمات دائمی سایر ملل برضد ملت عثمانی دانسته و کاملا معتقدند که مجامع اجنبی در خاك عثمانی همواره مرکز فساد و آنتریك بر ضد حکومت این مملکت بوده و مخصوصا نسبت باقلیت یونانی پس از شکست مدهش قشون کنستانتن بنظر خصم و دشمن واقعی خویش مینگرند

بهمین ملاحظه است که بنظر شورای کبرای آنقوره بهترین راه حل مسئله آنکه به مبادله جمعیت مبادرت شود و میگویند مسلمانان مقیمین یونان و یا جزایر (ازه) را بدهید و هم عوض عیسویان خود را از ما بگیرید.

این ترتیب البته خیلی سخت و مدهش است و نمیتوان قبول نمود اگر چه عملا شروع باقدام در آن شده است با اشکالات اساسی و بسیار حدی که در اجرای آن در پیش می آید. بخصوص دو ملاحظهٔ عمده مانع نیل به مقصودی که در نظر است خواهد شد:

اول آنکه عده یونانی در عثمانی خیلی بیشتر از عده مسلمان در یونان است و بنا بر این مبادله آنها بالتساوی ممکن نیست.

دویم آنکه در میان اقلیت مزبور ارامنه نیز هستند که وطن و کانون ملی آنها در خاك ترك واقع و مبادلهٔ آن ها غیر ممکن است.

پس در خاك عثمانی بهر حال باز اقلیتی باقی خواهند ماند و این اقلیت نیز محتاج به تضمینات و حمایت هائی هستند تا از تهدیدات کنونی خلاصی یافته و تجدید بیك بلای وطن آبادی و تحمیل نشوند.

در اینجا مقصود این نیست که از حکومت آنقره یك رژیم مخصوص برای اقلیت تقاضا شود تا سلطنت ملی عثمانی را کنترل ها بکمال نصب و از روی جانبداری مدافعه نمایند سکته دادن نمایند — بلکه تنها کافی است وسائل تفتیش عملیات کمالیون نسبت باقلیت — آن هم برای مدت قلیلی معلوم شود تا حدی ادله و رفتار ملایمی که آن ها نسبت باقلیت وعده میدهند مشهود و ثابت گردد.

و بدیهی است تفتیشی که در موقع ممکن نرساند همانا نظارت جامعه ملل است با اینحال عصمت پاشا تا کنون به هیچوجه حاضر نشده است که حتی راجع باین موضوع استماع نماید.

این است که در این روزنامه که همواره حامی و حافظ دعاوی حقه عثمانی جدید بوده و میباشد ما مجبوریم اعتراف نمائیم که این امتناع از قبول یك تقاضای منطقی و بحق جز در آنقره و مسکو در نزد هیچکس مورد تصدیق نیست.

نمایندگان کمالیون چنین تصور می کنند که دولت انگلیس بوسیله تمسکات خود در جامعه ملل نفوذ بیحد و حصر و بسیار خطرناکی تحصیل نموده که باید بهر وسیله ممکن است از آن اجتناب و احتراز بعمل آید.

در صورتیکه عصمت پاشا فراموش کرده است که بسرعت اعمال نفوذ مستملکات مزبوره در لندن و ژنو همیشه در راه برقراری صلح و سلامت و آزادی بکار رفته و بالبداهه برای آنقره نیز خیلی مفید و متضمن حسن اثر بوده است.

شاید از این گذشته اظهارات بیاسمعلان ابدا میل نبرد با انگلستان — قوی قلب ملتی نتواند داشت و هنوز نیکه حکومت مصطفی کمال بخواهد دخالت جامعه ملل را در حل مشاکل شرق نزدیك قبول ننماید.

توجه دولت کمالیون را باین خود سلب خواهند نمود و آنها خواهان بیشتر اصل ملیت که تبعیت بوسیله کمالیون آنرا از پیش ببرند مایوس خواهند کرد.

مسئله بیاسمعلان برای عثمانی حایز اهمیت بخصوص بواسطه نظر مکنونی نیست.

(مانچستر گارد)

بورس لندن

	پنس	شلینك	لیره	پنس	شلینك	لیره
سهام بانك شاهنشاهی	۱	۱۰	۶	۶	۱۷	۶
قرضه ۱۹۱۱ دولت ایران			۱۰۰			۶۹
متعارفی کمپانی نفت جنوب		۵	۳	۹	۳	۴
متعارفی جدید		۱۵	۳	۴	۱۹	۳

بورس طهران

خرید	فران	فروش	فران
لندن مکتوبی	۴۹—۴۰		۴۹—۹۰
تلگرافی	۴۹—۵۰		۵۰—
پاریس			۷۳—
سویس			۲۰۲—
نیویورك	۱۰—۵۵		۱۰—۸۰
روپیه بمبئی	۳۳۵		۳۳۸—۵۰

	فرانك
لندن	۶۹—۸۱۵
نیویورك	۱۵—
آلمان	۰—۰۶
اسپانی	۲۲۹—۷۵
سویس	۲۷۲—
نقره لندن	۳۱—۱۵/۱۶

مطبعه بوشهر